

Kommittémotion

Motion till riksdagen: 2014/15:2979

av Ulf Berg m.fl. (M)

Naturvård

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppdra åt Naturvårdsverket att utvärdera hur naturreservaten har skötts och återkomma med förslag om hur förvaltningen kan förbättras.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kompensera skogsägare för en eventuell värdeminskning av omkringliggande skog till följd av reservatsbildning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förtydliga rollfördelningen och effektivisera samordningen mellan myndigheter med ansvar för naturvården.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka myndigheternas kontroll av den regionala och lokala tillsynen av natur- och skogsvård.

Motivering

Idag finns över 4 000 naturreservat i Sverige. De flesta ligger i de norra länen och i fjälltrakterna. Naturreservaten är ett av flera viktiga medel för att nå de av riksdagen fastställda miljökvalitetsmålen. De bidrar även till att Sverige kan leva upp till flera internationella åtaganden om skydd av värdefull natur.

Enligt miljöbalken finns ett antal specifika skäl till att bilda naturreservat: bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftslivet, skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer samt skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Oftast fattar länsstyrelsen beslut om naturreservat. Beslutet ska innehålla syfte, föreskrifter och skötselplan för naturreservatet och markägaren ska få skäligen ersättning för värdeminskningen i samband med bildandet av reservatet. Naturvårdsverket ansvarar för de statliga anslagen för bildande och förvaltning av reservaten.

Idag finns inget krav på uppföljning av skötselplanen. Det finns därför en risk att naturreservat kan lämnas orörda under lång tid eller inte förvaltas på ett ändamålsenligt sätt, vilket i sin tur kan leda till att många av de naturvärden som från början föranledde själva reservatsbildningen går förlorade.

Att bilda naturreservat utan att förvalta dem på bästa sätt är ansvarslöst gentemot både naturen och de markägare som fått sin mark undantagen brukande. I förlängningen riskerar det att leda till att färre markägare är villiga att avsätta sin skog för reservatsbildning, vilket skulle riskera att bromsa viktiga naturvårdande insatser.

För att vi ska kunna förvalta vår skyddsvärda natur på ett ändamålsenligt sätt behöver vi därför kontinuerligt utvärdera hur naturreservaten har skötts och om skötseln har bidragit till att syftet med naturreservatet har uppnåtts. Vi vill att regeringen uppdrar åt Naturvårdsverket att ta fram en central uppföljnings- och utvärderingsstrategi samt avsätter en del av anslagen till åtgärder för värdefull natur för detta arbete.

Utvärderingen bör bland annat bedöma hur naturvärdena har utvecklats i respektive reservat och om det ursprungliga syftet med reservatsbildningen har uppfyllts. Utvärderingen bör också omfatta hur reservatet påverkar omkringliggande oskyddad skog med hänsyn till äganderätten. En eventuell värdeminskning av omkringliggande skog till följd av reservatsbildningen bör kompenseras fullt ut. Utifrån en sådan utvärdering bör Naturvårdsverket i samråd med ansvarig länsstyrelse och/eller kommun utarbeta en ny skötselplan med tydliga krav på regelbunden uppföljning.

Konkret kan detta t.ex. handla om att följa upp eventuell spridning av granbarkborrar från reservaten. Granbarkborrar lever och förökar sig gärna i stormfällt virke. Om de fällda träden får ligga kvar en längre tid kan borrarerna börja angripa stående träd i reservatet och även sprida sig till omkringliggande skog, vilket leder till stora ekonomiska förluster för markägaren.

Idag är ansvaret för naturvården uppdelat på flera myndigheter, bland annat Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen och länsstyrelserna. Det riskerar att leda till onödigt dubbelarbete och en ineffektiv förvaltning. Vi vill att ansvarsfördelningen mellan myndigheterna blir tydligare och samordningen effektivare. Därför vill vi att regeringen tydliggör rollfördelningen för de berörda myndigheterna och tar fram en samordningsstrategi för dem.

För att den regionala och lokala tillsynen av natur- och skogsvården ska ske effektivt och rättssäkert behövs en tydligare kontroll från ansvariga myndigheter som

Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. Det skulle öka kunskapen om hur förvaltningen av skog och natur faktiskt fungerar och ge insyn i eventuella otydligheter och problem som behöver lösas från politiskt håll. Därför vill vi att regeringen uppdrar åt berörda myndigheter att kontrollera och följa upp den regionala och lokala tillsynen av natur- och skogsvården.

Ulf Berg (M)

Johan Hultberg (M)

Åsa Coenraads (M)

Gunilla Nordgren (M)

Sotiris Delis (M)